WWF

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 2022-2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

04 Εισαγωγή

05 Η επέκταση του προγράμματος σε Μεσογειακό επίπεδο

06 Σύντομη περιγραφή του προγράμματος «Υιοθέτησε μια παραλία»

07 Επίπεδα πλαστικής ρύπανσης στην Ελλάδα

08 Ευρήματα καταγραφών

14 Άλλα ποιοτικά ευρήματα

18 Τι πρέπει να γίνει

19 Επίλογος- Ευχαριστίες

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Audemars-Watkins Foundation

hcmr ΕΛΚΕΘΕ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΕΤΑΙΡΟΣ

ΣΩΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ

ΑΡΧΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
(ΣΕΠ. 2021- ΦΕΒ.2022)

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από τον Μάιο του 2021 που ξεκίνησε το πρόγραμμα «Υιοθέτησε μια παραλία» εκατοντάδες ομάδες πολιτών ανά την Ελλάδα συμμετέχουν ενεργά, έχοντας συλλέξει πολύτιμα δεδομένα και συγκεντρώνοντας πολύτιμη γνώση για την παράκτια ρύπανση της Ελλάδας, με απώτερο στόχο την καταπολέμησή της.

Στη δεύτερη ετήσια έκθεση που δημοσιεύεται από το WWF Ελλάς, τον Απρίλιο του 2023, παρουσιάζεται η υφιστάμενη κατάσταση αναφορικά με τα επίπεδα της παράκτιας ρύπανσης στις Ελληνικές παραλίες.

Το WWF Ελλάς ευχαριστεί το ίδρυμα Audemars Watkins για την υποστήριξη του προγράμματος, το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP) μιας και η διαδικασία υλοποίησης των καταγραφών βασίστηκε στο πρωτόκολλο “Adopt a beach”, το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) για όλη την υποστήριξη σε επιστημονικό επίπεδο, καθώς και το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων για την στρατηγική συνεργασία και την εξάπλωση του προγράμματος στα προσκοπικά συστήματα ανά την Ελλάδα.

Το WWF Ελλάς ευχαριστεί επίσης θερμά όλους τους πολίτες που συμμετέχουν στις ομάδες του προγράμματος και εμπράκτως στηρίζουν την προσπάθεια για έναν ζωντανό πλανήτη.

Η επέκταση του προγράμματος σε Μεσογειακό επίπεδο

Βασικός στόχος του προγράμματος «Υιοθέτησε μια παραλία» είναι η μείωση των -πλαστικών κυρίως- απορριμμάτων που διαρρέουν στις παραλίες μέσα από τη συλλογή ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, τα οποία κατόπιν αξιοποιούμε επιδιώκοντας την εφαρμογή κατάλληλων πολιτικών. Το πρόγραμμα στηρίζεται καθαρά στην έμπρακτη συμμετοχή ομάδων πολιτών (εθελοντικές ομάδες, σχολεία, προσκοπικά συστήματα, επιχειρήσεις, κα) που μέσα από μια δοκιμασμένη επιστημονική διαδικασία συλλέγουν πολύτιμα δεδομένα. Το πρόγραμμα ξεκίνησε επίσημα τον Μάιο του 2021 και αποτέλεσμα της επιτυχούς υλοποίησής του είναι η επέκτασή του σε Μεσογειακό επίπεδο. Η Μεσόγειος αποτελεί σπίτι για περίπου 150 εκατομμύρια ανθρώπους ενώ κάθε χρόνο φιλοξενεί περίπου 400 εκατομμύρια τουρίστες.

Η μορφολογία της (θυμίζει μια τεράστια λίμνη) ευνοεί τη συσσώρευση των απορριμμάτων που διαρρέουν σε αυτή, καθιστώντας την μια πολύ ρυπασμένη θάλασσα. Το 2023, το πρόγραμμα φεύγει από τα σύνορα της Ελλάδας και επεκτείνεται γεωγραφικά, βόρεια, νότια και ανατολικά της Μεσογείου, συμπεριλαμβάνοντάς άλλες δυο χώρες, την Τουρκία και την Τυνησία, δημιουργώντας έτσι μια Μεσογειακή Πρωτοβουλία παρακολούθησης της παράκτιας ρύπανσης.

Τα δεδομένα που θα προκύψουν θα μας δώσουν τη δυνατότητα να προτείνουμε ένα συνεκτικό σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση της παράκτιας και πλαστικής ρύπανσης σε όλη τη Μεσόγειο.

Σύντομη περιγραφή του προγράμματος “Υιοθέτησε μια παραλία”

Το «Υιοθέτησε μια παραλία», είναι ένα πρόγραμμα στο οποίο οι συμμετέχοντες καλούνται να «υιοθετήσουν» παραλίες ή περιοχές του παράκτιου χώρου και στοχεύει στη συλλογή ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων για την παράκτια και πλαστική ρύπανση με στόχο την καταπολέμησή της. Είναι ένα πρόγραμμα επιστήμης πολιτών (citizen science), με τους συμμετέχοντες να αναλαμβάνουν ρόλο «ερευνητή», πραγματοποιώντας ανά περιοδικά διαστήματα τη δράση καταμέτρησης, κατηγοριοποίησης και καταγραφής των απορριμμάτων που συναντούν σε δείγμα 100μ της υιοθετημένης παραλίας. Δεν αποτελεί ένα πρόγραμμα μεμονωμένων καθαρισμών παραλίας, αλλά ένα πρόγραμμα παρακολούθησης της παράκτιας ρύπανσης σύμφωνα με έγκριτα επιστημονικά πρωτόκολλα και παράλληλη καταγραφή δεδομένων*.

* Η διαδικασία παρακολούθησης των θαλάσσιων απορριμμάτων βασίζεται στο ήδη δοκιμασμένο πρωτόκολλο και κοινά αποδεκτό από όλες τις χώρες της Ε.Ε. που χρησιμοποιεί το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.) (EU/MSFD-TGML) ενώ η υλοποίηση του προγράμματος βασίζεται στον μηχανισμό ευαισθητοποίησης πολιτών και παρακολούθησης των θαλάσσιων απορριμμάτων «Adopt a beach» που έχει δημιουργηθεί από το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP).

Στόχος του προγράμματος είναι η δημιουργία μίας ολοκληρωμένης πλατφόρμας καταγραφής της πλαστικής ρύπανσης στις παραλίες
τουλάχιστον τριών χωρών της Μεσογείου και η δημιουργία μιας βάσης δεδομένων με λεπτομερή στοιχεία για την κάθε παραλία.
Όλα τα δεδομένα που προκύπτουν κατά τη διάρκεια του προγράμματος είναι διαθέσιμα για οποιονδήποτε. Περισσότερες λεπτομέρειες για τον τρόπο λειτουργίας του προγράμματος μπορείτε να διαβάσετε εδώ.
Η συμμετοχή στο πρόγραμμα αποτελεί μια απλή διαδικασία. Οι ενδιαφερόμενοι επικοινωνούν με τους αρμόδιους του προγράμματος, και έπειτα από μια σύντομη εκπαίδευση, με τη βοήθεια των απαραίτητων υποστηρικτικών υλικών του προγράμματος (δείτε τα υλικά εδώ), είναι έτοιμοι για δράση. Πέρα από τη συλλογή δεδομένων, το πρόγραμμα επιδιώκει να ενημερώσει σε βάθος τους πολίτες για το εκτεταμένο πρόβλημα της πλαστικής ρύπανσης και να τους ευαισθητοποιήσει για τον περιορισμό των πλαστικών μιας χρήσης στην καθημερινότητά τους. Η ευαισθητοποίηση ενισχύεται μέσα από τη βιωματική συμμετοχή στο πρόγραμμα «Υιοθέτησε μια παραλία».

Επίπεδα πλαστικής ρύπανσης στην Ελλάδα

Η πλαστική ρύπανση του θαλάσσιου και χερσαίου περιβάλλοντος είναι ένα μείζον ζήτημα για το σύνολο του πλανήτη και ειδικότερα για χώρες που αποτελούν κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς, όπως η Ελλάδα. Σε εθνικό επίπεδο εκτιμάται ότι **σχεδόν 11.500 τόνοι πλαστικών απορριμμάτων καταλήγουν κάθε χρόνο στις θάλασσές μας**, κυρίως από χερσαίες πηγές. Η τουριστική δραστηριότητα συντελεί στην αύξηση των απορριμμάτων που διαρρέουν στο φυσικό περιβάλλον. Η οικονομία της χώρας εκτιμάται ότι χάνει 26 εκατομμύρια ευρώ σε ετήσια βάση εξαιτίας της πλαστικής ρύπανσης. Σε αυτό το κόστος μάλιστα δεν συμπεριλαμβάνεται η βλάβη που προκαλείται στη θαλάσσια ζωή και τα οικοσυστήματα, ούτε επίσης οι βλάβες στο τουριστικό προϊόν της χώρας.

Το πρόγραμμα «Υιοθέτησε μια παραλία» έρχεται να αποτυπώσει ένα μέρος της κατάστασης της παράκτιας ρύπανσης που επικρατεί στις υιοθετημένες παραλίες συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στη συλλογή δεδομένων για τον όγκο και τη σύσταση των απορριμμάτων, που μπορούν να αξιοποιηθούν κατά το δοκούν από οποιονδήποτε (πολίτες, φορείς που ασχολούνται με το ζήτημα της ρύπανσης, επιστημονική κοινότητα, κ.α.).

Υιοθεσία παραλιών

Από τον Μάρτιο του 2021 μέχρι και τον Φεβρουάριο του 2023, έχουν υιοθετηθεί στην Ελλάδα 149 παραλίες (σχεδόν 14.900 μέτρα ακτογραμμής) από 135 εθελοντικές ομάδες ενώ συνολικά έχουν πραγματοποιηθεί 260 δράσεις καταγραφών σε 112 παραλίες.

Από τον Μάιο του 2021, συμμετέχουν στο πρόγραμμα πάνω από 2.500 πολίτες κατανεμημένοι σε:

- 44 σχολεία
- 20 προσκοπικά συστήματα
- 85 εθελοντικές ομάδες (τοπικοί σύλλογοι, επιχειρήσεις, ομάδες πολιτών, κα)

ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΩΝ

Τα συνολικά απορρίμματα (αντικείμενα μεγέθους άνω των 2,5 cm) που έχουν καταγραφεί μέχρι στιγμής, φτάνουν τα 185.857 σε 112 παραλίες (δείγμα παραλίας μήκους 100μ) όπου έχει πραγματοποιηθεί τουλάχιστον μια καταγραφή σε διάστημα 1 έτους.

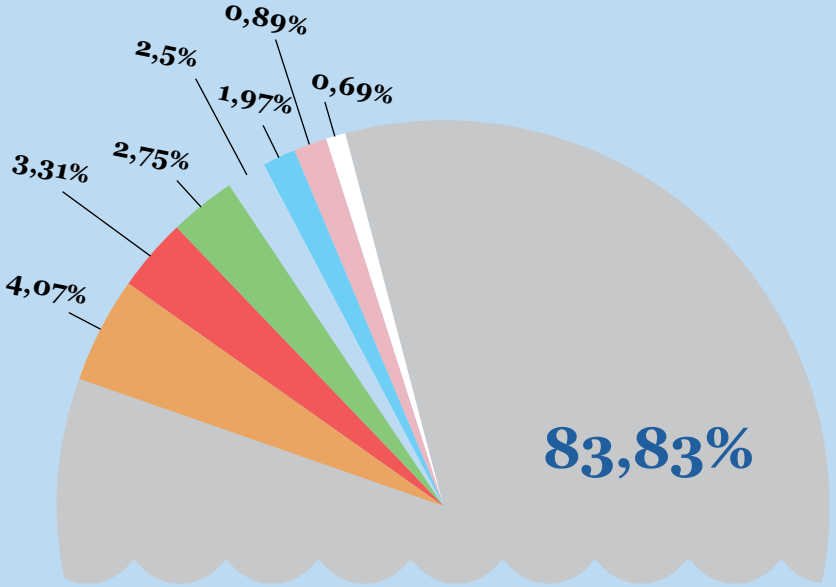
Το πρόγραμμα έρχεται για ακόμα μια χρονιά να επιβεβαιώσει το μέγεθος της πλαστικής ρύπανσης στις ελληνικές παραλίες, **με τα πλαστικά** (τεχνητά πολυμερή υλικά) **να «διεκδικούν» την πρωτιά στην κατηγοριοποίηση των ευρημάτων**.

Όπως φαίνεται στο διάγραμμα, το μεγαλύτερο ποσοστό των απορριμμάτων είναι πλαστικά απορρίμματα (τεχνητά πολυμερή υλικά) σε ποσοστό σχεδόν 84%.

185.857
απορρίμματα

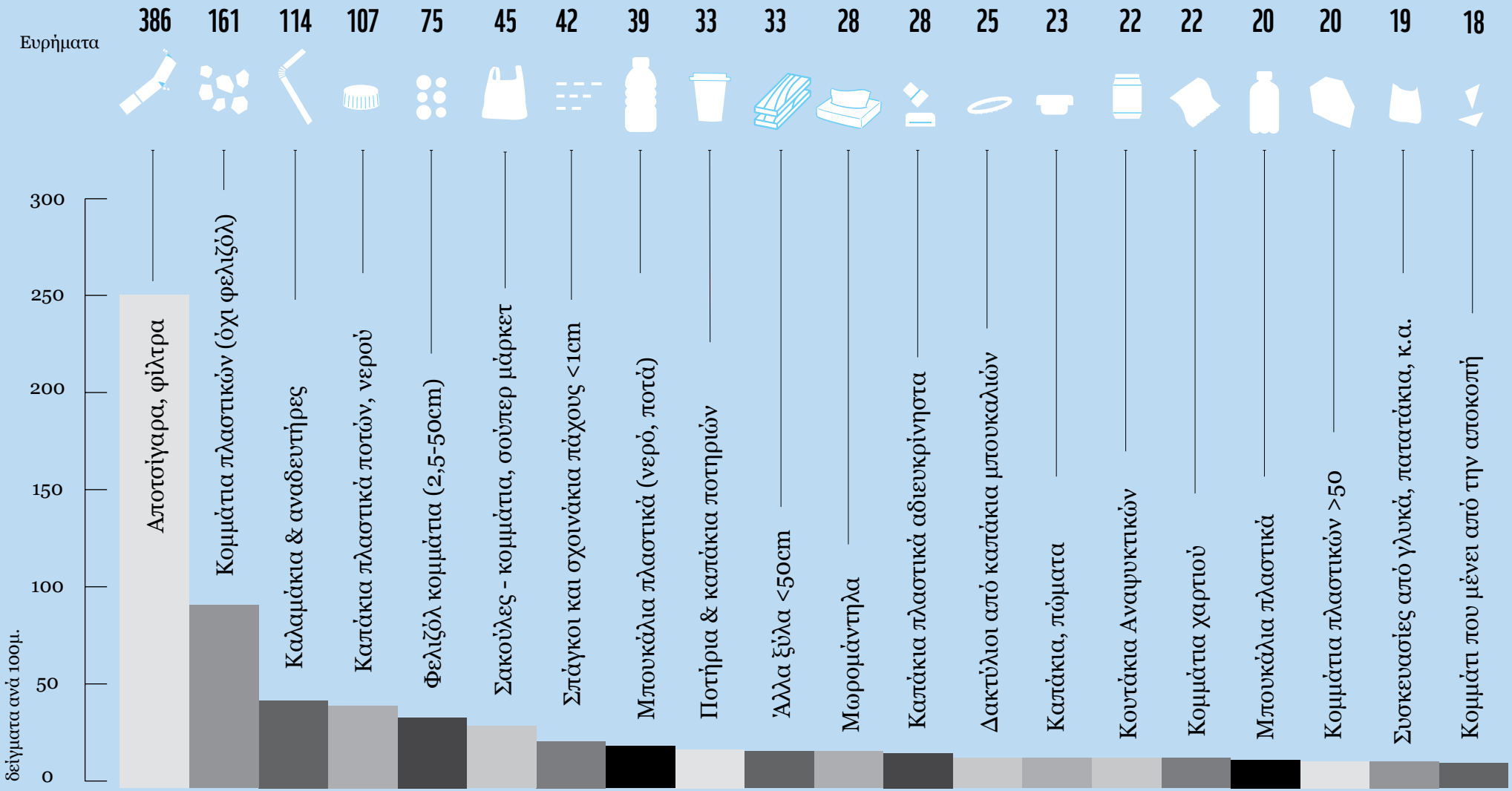
11.200 μ
ακτογραμμής

Τα ευρήματα κατανέμονται ανά κατηγορία (συμφώνα με τις κατηγορίες απορριμμάτων που ορίζει το πρωτόκολλο του MSFD/ TGML) ως εξής:

Τεχνητά πολυμερή υλικά/ πλαστικά	**83,83%**	**155.797** αντικείμενα
Μέταλλο	**4,07%**	**7.558** αντικείμενα
Χαρτί/ Χαρτόνι	**3,31%**	**6.146** αντικείμενα
Επεξεργασμένο ξύλο	**2,75%**	**5.108** αντικείμενα
Άλλα αδιευκρίνιστα	**2,5%**	**4.648** αντικείμενα
Γυαλιά / Κεραμικά	**1,97%**	**3.668** αντικείμενα
Ύφασμα / δέρμα	**0,89%**	**1.655** αντικείμενα
Καουτσούκ / ελαστικά	**0,69%**	**1.277** αντικείμενα

ΤΑ 20 ΣΥΧΝΟΤΕΡΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Τα 20 συχνότερα ευρήματα κατά μέσο όρο ανά 100 μέτρα παραλίας

ΤΑ 20 ΣΥΧΝΟΤΕΡΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Τα αποτσίγαρα καταλαμβάνουν την πρώτη θέση στα συχνότερα ευρήματα έχοντας και αυτή τη χρονιά την τιμητική τους. Συνολικά συλλέχθηκαν και καταγράφηκαν **43.179** αποτσίγαρα (ισοδυναμούν με περίπου 2.160 πακέτα τσιγάρων). Τα αποτσίγαρα αποτελούν το συχνότερο εύρημα σε όλες τις καταγραφές και καθαρισμούς παραλιών που πραγματοποιούνται ανά τον κόσμο!

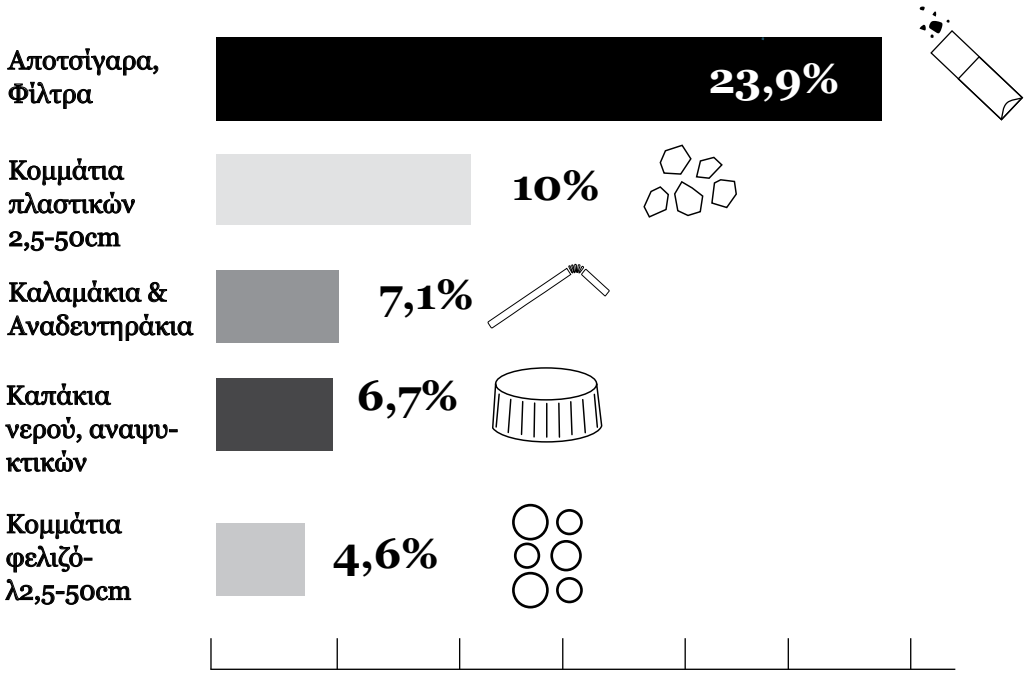
Μόλις 5 είδη αποτελούν πάνω από το 50% των συνολικών ευρημάτων που έχουν καταγραφεί από την αρχή του προγράμματος. Αυτά είναι τα **αποτσίγαρα** με ποσοστό 23,9%, **τα μικρά κομμάτια πλαστικών από 2,5 έως 50 cm** (όχι φελιζόλ) με ποσοστό 10%, ακολουθούν **τα καλαμάκια** με ποσοστό 7,1% σκαρφαλώνοντας στην 3η θέση σε σχέση με το 2021, τα **πλαστικά καπάκια** ποτών- νερού με ποσοστό 6,7% και τα **μικρά κομμάτια φελιζόλ** (2,5- 50cm) με ποσοστό 4,6%.

Αξίζει να σημειωθεί πως τα πλαστικά καλαμάκια ανήκουν στην «οικογένεια» των ειδών που σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/904[1] για την πλαστική ρύπανση και τον σχετικό νόμο 4736/2020, θα έπρεπε να έχουν πάψει να κυκλοφορούν στην ελληνική αγορά από τον Ιούλιο του 2021. Όμως ο συνεχιζόμενος εντοπισμός του στις παραλίες που έχουν υιοθετηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Υιοθέτησε μια παραλία» καθιστά σαφές πως η απαγόρευση δεν πέτυχε και πως τα αντικείμενα αυτά εξακολουθούν να διατίθενται ευρέως, πράγμα που υποδηλώνει την αποτυχία εφαρμογής του μέτρου εκ μέρους της ελληνικής πολιτείας. Ο νόμος για τα πλαστικά μιας χρήσης προέβλεπε επίσης την κατάργηση των πιάτων και ποτηριών από φελιζόλ. Στα ευρήματα εξακολουθούμε να εντοπίζουμε κομμάτια φελιζόλ, όμως δεν γνωρίζουμε αν αποτελούν μέρη των απαγορευμένων ειδών ή άλλων ειδών που ακόμα κυκλοφορούν στην αγορά (πχ. κιβώτια για συντήρηση ψαριών και κρέατος).

Άλλα αντικείμενα που θεωρητικά έχουν καταργηθεί αλλά εμφανίζονται ακόμα στις καταγραφές είναι οι μπατονέτες (ποσοστό 1% των συνολικών ευρημάτων) και τα πλαστικά πιάτα και μαχαιροπίρουνα (ποσοστό 0,5% των συνολικών ευρημάτων).

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα 17 από τα 20 συχνότερα ευρήματα είναι πλαστικά, όπως επίσης και τα 9 από τα 10 που βρίσκονται στην πρώτη θέση.

Τα 5 απορρίμματα που αποτελούν πάνω από το 50% των καταγραφών

Απέχουμε πολύ από την καλή κατάσταση των παραλιών…

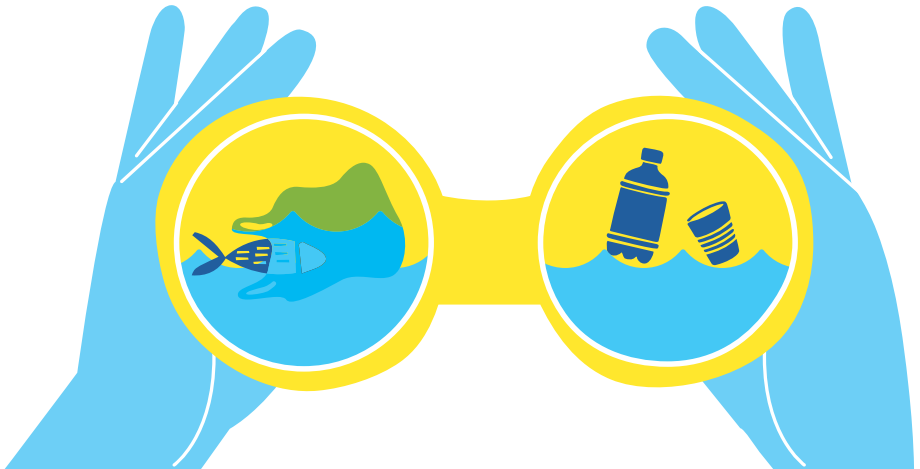
Με στόχο την αντιμετώπιση του προβλήματος της πλαστικής ρύπανσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ορίσει μια ανώτατη τιμή για τον αριθμό των παράκτιων απορριμμάτων ως κριτήριο για τον προσδιορισμό της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλασσών στο πλαίσιο της Οδηγίας Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική. Η ανώτατη οριακή τιμή ορίζεται στα **20 απορρίμματα** (αντικείμενα μεγαλύτερα των 2,5 cm) ανά 100 μέτρα παραλίας για τις χώρες της ΕΕ ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της καλής περιβαλλοντικής κατάστασης[2].
Παράλληλα, σύμφωνα με την έκθεση της 22ης τακτικής συνεδρίασης των συμβαλλομένων μερών της σύμβασης για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και της παράκτιας περιοχής της Μεσογείου (COP22 meeting- Barcelona Convention, 2021), παρουσιάστηκαν οι τροποποιήσεις του περιφερειακού σχεδίου για τη διαχείριση των θαλάσσιων απορριμμάτων στη Μεσόγειο[3], ορίζοντας αντίστοιχα ως ανώτατη οριακή τιμής καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των παραλιών για όλες τις χώρες της Μεσογείου τα **130 απορρίμματα ανά 100 μέτρα παραλίας**.

Ως απόρριμμα στην προκειμένη περίπτωση ορίζεται κάθε τεμάχιο που έχει απορριφθεί σε μια παραλία και ξεπερνά σε μήκος τα 2,5 εκατοστά. Έτσι, στα θαλάσσια απορρίμματα συγκαταλέγονται διάφορα αντικείμενα, από αποτσίγαρα και σακούλες έως αλιευτικά δίχτυα.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των καταγραφών, **ο γενικός μέσος όρος απορριμμάτων ανά καταγραφή είναι 827 απορρίμματα ανά 100μ., 41 φορές περισσότερα από την ανώτατη οριακή τιμή που ορίζει η Οδηγία Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική και 6 φορές περισσότερα σε σχέση με την ανώτατη οριακή τιμή που προβλέπεται στη σύμβαση της Βαρκελώνης.**

Ενδεικτικά, παρακάτω παρουσιάζονται δύο πίνακες με τις τιμές στις 10 πιο επιβαρυμένες και λιγότερο επιβαρυμένες παραλίες σε σχέση με τις δύο παραπάνω ανώτατες οριακές τιμές (τα απορρίμματα αποτελούν έναν μέσο όρο ανά καταγραφή σε διάστημα δύο ετών).

Οι καταγραφές και τα δεδομένα που προέκυψαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Υιοθέτησε μια παραλία» δείχνουν πως έχουμε ακόμα πολύ δρόμο να διανύσουμε προκειμένου να έχουμε πραγματικά καθαρές παραλίες, απαλλαγμένες από την πλαστική ρύπανση.

Οι 10 πιο επιβαρυμένες παραλίες και σύγκριση με τις ανώτατες οριακές τιμές

Παραλία	Αριθμός απορριμμάτων ανά 100 μ. (μέσος όρος ανά καταγραφή)	Σύγκριση με την ανώτατη οριακή τιμή 20 απορριμμάτων/ 100μ(ΕΕ)	Σύγκριση με την ανώτατη οριακή τιμή 130 απορριμμάτων/ 100μ (Β.Ε.)	Προσανατολισμός
Ερωτοσπηλιά (Αττική)	3601	180 φορές περισσότερα	28 φορές περισσότερα	Νότιοανατολικός
Παραλία ΣΕΦ (Αττική)	3447	172 φορές περισσότερα	27 φορές περισσότερα	Νότιος
Βαγιωνιά (Αττική)	3439	172 φορές περισσότερα	26 φορές περισσότερα	Βορειοανατολικός
Λήμνος Καρδαμύλων (Βόρειο Αιγαίο)	2723	136 φορές περισσότερα	21 φορές περισσότερα	Βόρειος
Παραλία Σχινιά (Αττική)	2515	126 φορές περισσότερα	19 φορές περισσότερα	Νότιος
Άλιμος (Αττική)	2502	125 φορές περισσότερα	19 φορές περισσότερα	Νοτιοδυτικός
Παραλία Πυλαίας (Κεντρική Μακεδονία)	2377	119 φορές περισσότερα	18 φορές περισσότερα	Δυτικός
Παραλία Κορώνης (Αττική)	2270	114 φορές περισσότερα	17 φορές περισσότερα	Βορειοδυτικός
Λουτρά Αλίμου - Μικρό Λιμανάκι Άλιμος (Αττική)	2270	113 φορές περισσότερα	17 φορές περισσότερα	Νοτιοδυτικός
Ταμπακάρια (Κρήτη)	2226	111 φορές περισσότερα	17 φορές περισσότερα	Βορειοδυτικός

Οι 10 λιγότερο επιβαρυμένες παραλίες και σύγκριση με τις ανώτατες οριακές τιμές

Παραλία	Αριθμός απορριμμάτων ανά 100 μ. (μέσος όρος ανά καταγραφή)	Σύγκριση με την ανώτατη οριακή τιμή 20 απορριμμάτων/ 100μ(ΕΕ	Σύγκριση με την ανώτατη οριακή τιμή 130 απορριμμάτων/ 100μ (Β.C.)	Προσανατολισμός
Καραβοστάσι (Ήπειρος)	46	2 φορές περισσότερα	3 φορές λιγότερα	Ανατολικός
Παραλία Παληού Καβάλας (Ανατολική Μακεδονία)	48	2 φορές περισσότερα	3 φορές λιγότερα	Νότιος
Γαλούνι Κοκκινόγια (Νότιο Αιγαίο)	69	3 φορές περισσότερα	2 φορές λιγότερα	Νοτιοανατολικός
Του Ψηλού το Ρούμα (Κρήτη)	70	3 φορές περισσότερα	2 φορές λιγότερα	Βορειοδυτικός
Ανισαρά (Κρήτη)	90	5 φορές περισσότερα	Λιγότερα από την οριακή τιμή	Βόρειος
Βουνό (Νότιο Αιγαίο)	90	5 φορές περισσότερα	Λιγότερα από την οριακή τιμή	Νότιος
Παραλία Καλυμνιό (Πελοπόννησος)	98	5 φορές περισσότερα	Λιγότερα από την οριακή τιμή	Βορειοανατολικός
Παραλία Οφρυνίου (Ανατολική Μακεδονία)	102	5 φορές περισσότερα	Λιγότερα από την οριακή τιμή	Νοτιοδυτικός
Πλατύ Γυαλός (Νότιο Αιγαίο)	116	6 φορές περισσότερα	Λιγότερα από την οριακή τιμή	Νοτιοδυτικός
Στεγνά (Νότιο Αιγαίο)	120	6 φορές περισσότερα	Λιγότερα από την οριακή τιμή	Ανατολικός

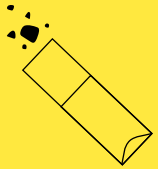
ΑΛΛΑ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Τα τρία συχνότερα ευρήματα που σχετίζονται με την επισκεψιμότητα στις παραλίες:

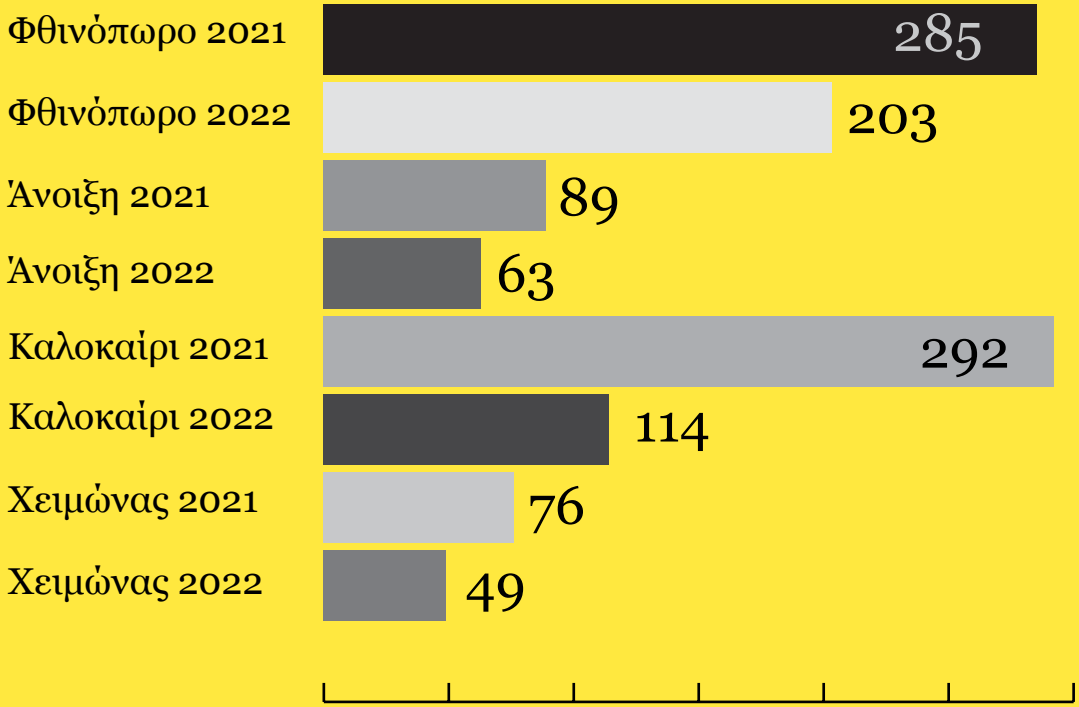
Τα τρία συχνότερα απορρίμματα που συναντάμε στις παραλίες και σχετίζονται με την επίσκεψη των πολιτών σε αυτές είναι τα αποτσίγαρα, τα καλαμάκια και τα πλαστικά καπάκια νερού ή αναψυκτικών.

ΑΠΟΤΣΙΓΑΡΑ

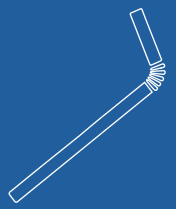

Μέσος όρος ανά παραλία και ανά εποχή την περίοδο 2021- 2022::

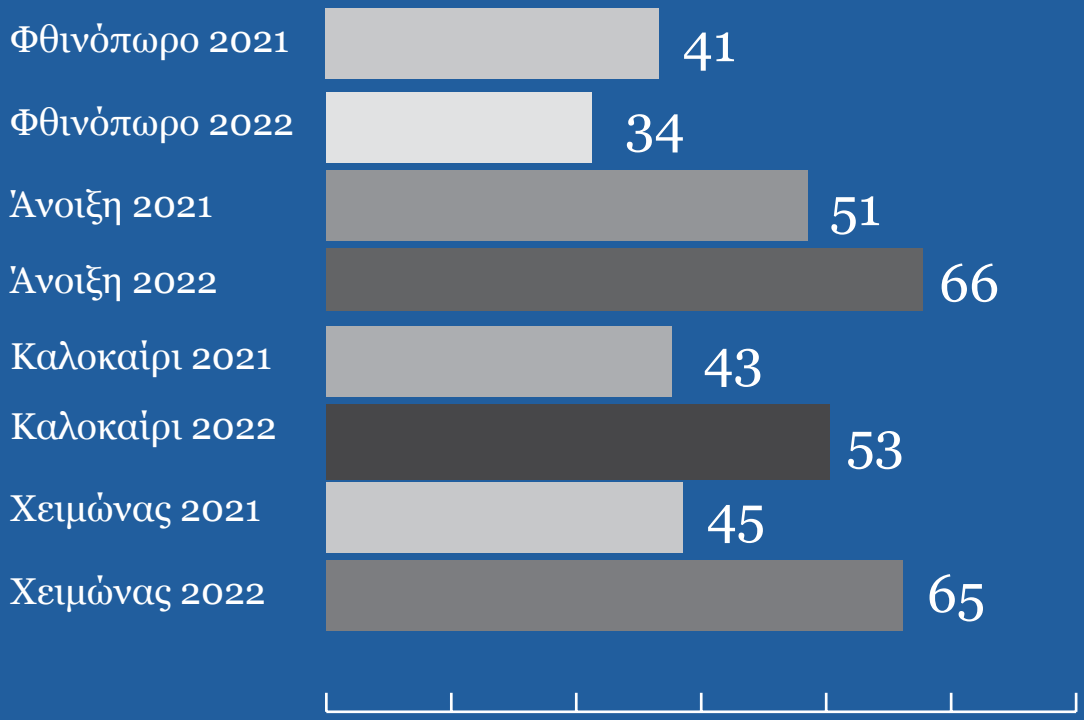

Είναι αναμενόμενο ο αριθμός των αποτσίγαρων να είναι αυξημένος τις περιόδους που οι παραλίες δέχονται μεγάλο πλήθος επισκεπτών, δηλαδή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Ο απόηχος της χρήσης πλαστικών στις παραλίες κατά τους καλοκαιρινούς μήνες εμφανίζεται το φθινόπωρο με τα αποτσίγαρα να είναι πάλι αυξημένα.

ΚΑΛΑΜΑΚΙΑ

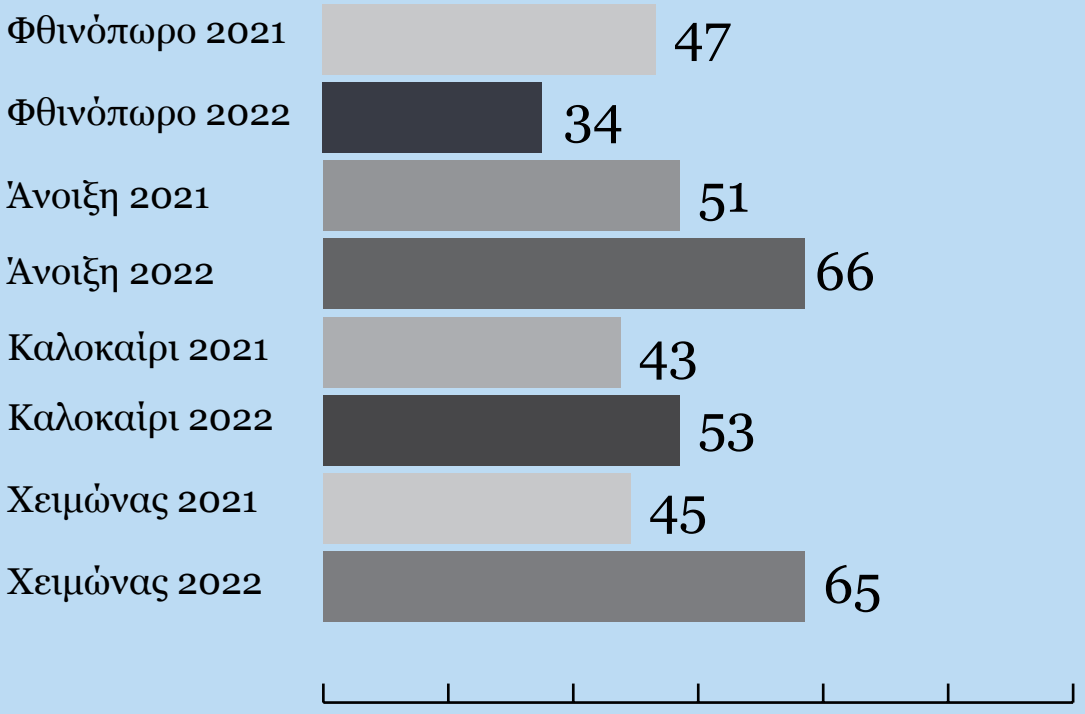
Μέσος όρος ανά παραλία και ανά εποχή την περίοδο 2021- 2022::

ΚΑΠΑΚΙΑ ΝΕΡΟΥ/ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ

Μέσος όρος ανά παραλία και ανά εποχή την περίοδο 2021- 2022::

ΑΛΛΑ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

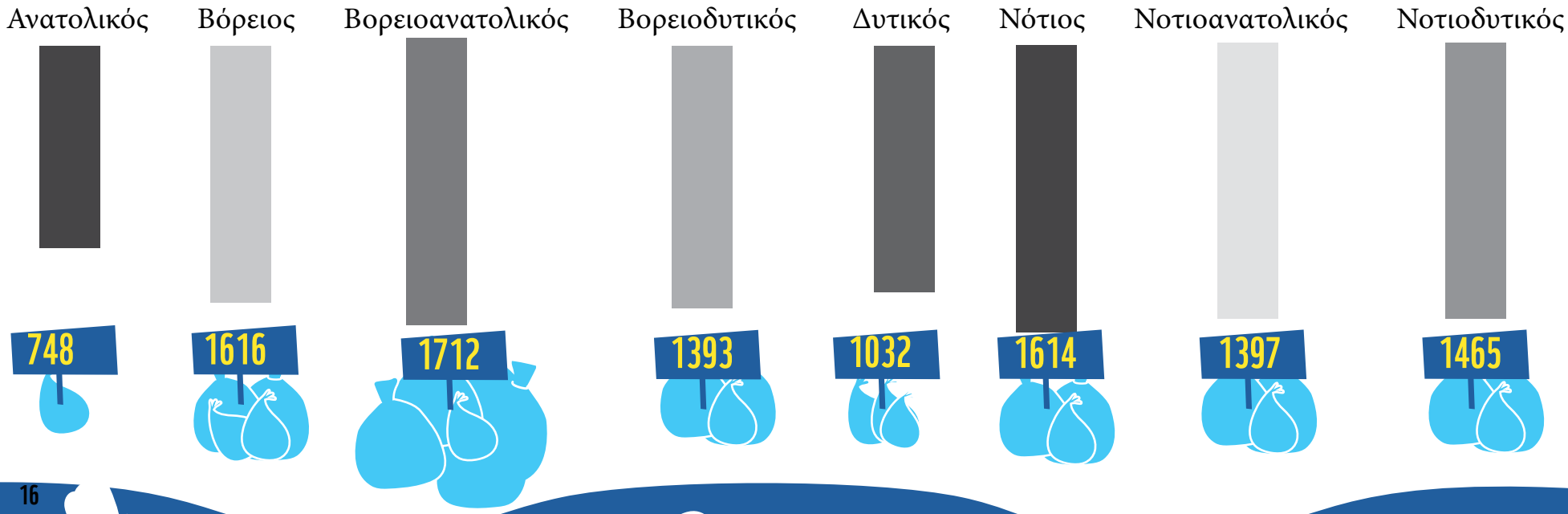
Προσανατολισμός παραλίας και επίπεδα ρύπανσης:

Γνωρίζοντας τον προσανατολισμό των υιοθετημένων παραλιών και με τα δεδομένα που έχουν προκύψει από τις καταγραφές σε αυτές, προκύπτει ότι στις βορειοανατολικές και βόρειες παραλίες εντοπίζεται ο μεγαλύτερος όγκος απορριμμάτων (1712 και 1616 ευρήματα κατά μέσο όρο ανά καταγραφή αντίστοιχα), σε σχέση με τις ανατολικές και δυτικές που παρουσιάζουν τον μικρότερο (748 και 1032 ευρήματα κατά μέσο όρο ανά καταγραφή αντίστοιχα).

Κατανομή παραλιών ανά προσανατολισμό:

Προσανατολισμός	Ανατολικός	Βόρειος	Βορειοανατολικός	Βορειοδυτικός	Δυτικός	Νότιος	Νοτιοανατολικός	Νοτιοδυτικός
Σύνολο παραλιών	13	12	15	16	7	19	14	14

Μέσος όρος απορριμμάτων ανά προσδανατολισμό:

Άλλα ενδιαφέροντα ευρήματα:

Από τα δεδομένα που προέκυψαν από τις καταγραφές παρατηρείται ότι στις πολύ απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες παραλίες ή σε αυτές που με μικρή επισκεψιμότητα κατά τη διάρκεια του έτους, ο όγκος και η σύσταση των ευρημάτων αλλάζει. Κατά τη διάρκεια των καταγραφών υπήρξαν παραλίες όπου δεν συλλέχθηκε κανένα αποτσίγαρο, όπως αυτές του Οφρυνίου στον Στρυμονικό κόλπο και των Σφακιών (Του Ψηλού το Ρούμα). Αντιθέτως οι παραλίες με τα περισσότερα αποτσίγαρα κατά μέσο όρο ανά καταγραφή (περίπου 2.000 κατά μέσο όρο), βρίσκονται στην Αττική και δέχονται πολλές επισκέψεις καθ' όλη τη διάρκεια του έτους (Παραλία Αλίμου και Ερωτοσπηλιά).

Τα 10 "σπανιότερα" ευρήματα στο σύνολο όλων των καταγραφών:

1. **Προφυλακτήρας αυτοκινήτου**
2. **Πλυντήριο πιάτων**
3. **Ξεβρασμένη βάρκα**
4. **Self test kit**
5. **Ψυγείο**
6. **Φιάλη οξυγόνου**
7. **Παιδικό κάθισμα αυτοκινήτου**
8. **Ηλεκτρονικές συσκευές (πχ τηλεκοντρόλ)**
9. **Σωλήνες άρδευσης**
10. **Βιομηχανικά πλαστικά φίλμ**

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ

Είναι δεδομένο πλέον μέσα από πολυάριθμες έρευνες ότι η πλαστική και παράκτια ρύπανση αποτελούν κίνδυνο τόσο για τα θαλάσσια και χερσαία οικοσυστήματα όσο και για του κατοίκους αυτών των οικοσυστημάτων. Τα πλαστικά κατακλύζουν ακτές και ωκεανούς και τα αποτελέσματα των καταγραφών του προγράμματος «Υιοθέτησε μια παραλία» επιβεβαιώνουν την πιο πάνω διαπίστωση.

Σύμφωνα με τα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί την περίοδο 2021-2022 φαίνεται ότι **απέχουμε αρκετά από τις ανώτατες οριακές που έχουν οριστεί από τους ειδικούς για να θεωρηθεί πως οι παραλίες μας βρίσκονται σε καλή περιβαλλοντική κατάσταση**.

Η ευαισθητοποίηση των πολιτών είναι πάντα ένα κύριο ζητούμενο, που θα πρέπει να συνεχιστεί με ακόμα πιο έντονους ρυθμούς από όλους τους συμβαλλόμενους, την κεντρική κυβέρνηση, την τοπική αυτοδιοίκηση, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Όμως από μόνη της δεν αρκεί. Εν τη απουσία επαρκών πολιτικών δεν μπορούμε να αναμένουμε ριζική αλλαγή της κατάστασης και επίτευξη των στόχων για τις οριακές τιμές στα παράκτια απορρίμματα.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος θα πρέπει να προχωρήσει στην τάχιστη εκπόνηση ενός συνεκτικού σχεδίου δράσης για να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα της πλαστικής ρύπανσης, ενώ παράλληλα, η ενσωμάτωση της Οδηγίας α (ΕΕ) 2019/904 θα μπορούσε να προχωρήσει σε ακόμα πιο ριζικές τομές που δίνουν έμφαση στην πρόληψη παραγωγής πλαστικών αποβλήτων και στην επαναχρησιμοποίηση αντί της αντικατάστασης με άλλα προϊόντα μιας χρήσης. Το σχέδιο δράσης θα πρέπει να περιλαμβάνει συγκεκριμένες προβλέψεις για την τήρηση της ιεραρχίας αποβλήτων και την εφαρμογή μέτρων για την πρόληψη της παραγωγής απορριμμάτων, την εισαγωγή μοντέλων επαναχρησιμοποίησης, τον επανασχεδιασμό συσκευασιών και προϊόντων μιας χρήσης, την πλήρη ανακυκλωσιμότητα των πλαστικών προϊόντων, την ορθή ανάκτηση και ανακύκλωση πλαστικών με έμφαση στην αποτελεσματική διαλογή στην πηγή, την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης αστικών αποβλήτων, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών.

Σε τοπικό επίπεδο, επίσης, είναι κρίσιμης σημασίας να επανασχεδιαστούν τα συστήματα διαλογής απορριμμάτων και καθαρισμού. Οι δημοτικές αρχές των παράκτιων περιοχών οφείλουν να εγκαταστήσουν κλειστούς κάδους απορριμμάτων και ανακύκλωσης σε όλες τις παραλίες, ενώ η διαλογή των απορριμμάτων θα πρέπει να πραγματοποιείται τακτικά, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες όπου οι προσέλευση των τουριστών είναι μεγαλύτερη. Οι κάδοι θα πρέπει να παραμένουν κλειστοί και σε καλή κατάσταση (πόσοι από εμάς έχουμε επισκεφθεί παραλίες όπου βρήκαμε ξέχειλους ή και κατεστραμμένους κάδους;). Θα πρέπει να διοργανώνονται τακτικά καμπάνιες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης όπου θα προωθείται η έννοια της πρόληψης και της σωστής διαχείρισης των απορριμμάτων, με έμφαση στην αποφυγή ρύπανσης από αποτσίγαρα.

Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις παραλίες θα πρέπει να σταθούν αρωγοί στην προσπάθεια περιορισμού της πλαστικής ρύπανσης, προχωρώντας σε σταδιακή κατάργηση των αχρείαστων πλαστικών μιας χρήσης και την αντικατάστασή τους κυρίως με βιώσιμες επαναχρησιμοποιήσιμες εναλλακτικές.

Η πλαστική ρύπανση δεν θα σταματήσει να διογκώνεται, εκτός εάν όλοι μας, σε όλους τους πυλώνες της κοινωνίας, αναλάβουμε δράση.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η αντιμετώπιση της πλαστικής ρύπανσης και η προστασία του θαλάσσιου και παράκτιου οικοσυστήματος αποτελεί βασική επιδίωξη του WWF Ελλάς. Η συλλογή πολύτιμων δεδομένων για την κατάσταση της παράκτιας ρύπανσης στη χώρα μας αλλά και σε Μεσογειακό πλέον επίπεδο αποτελεί εργαλείο άμβλυνσης του προβλήματος.
Μέσα από το πρόγραμμα «Υιοθέτησε μια παραλία», πάνω από 2.500 πολίτες σε εθνικό επίπεδο συμβάλουν εθελοντικά αναλαμβάνοντας δράση και συλλέγοντας πολύτιμα δεδομένα, απαραίτητα για τη συγγραφή της παρούσας ετήσιας έκθεσης αλλά και για την επιστημονική κοινότητα εν γένη. Ευελπιστούμε η επέκταση του προγράμματος σε Μεσογειακό επίπεδο να μας δώσει αντίστοιχα πολύτιμα δεδομένα που θα «φωτογραφίζουν» την κατάσταση στις υιοθετημένες παραλίες.
Η συνέχεια των καταγραφών μας δίνει τη δυνατότητα να συλλέξουμε ακόμα περισσότερα δεδομένα, ώστε να μπορέσουμε να εκτιμήσουμε με μεγαλύτερη ακρίβεια το μέγεθος του προβλήματος της πλαστικής ρύπανσης αλλά και να σχεδιάσουμε τα κατάλληλα εργαλεία επίλυσής του.

Εδώ μπορείτε να κατεβάσετε τον αναλυτικό πίνακα με όλα τα δεδομένα που προέκυψαν από τις καταγραφές των ομάδων το διάστημα Απρίλιος 2021- Φεβρουάριος 2023.

Εδώ μπορείτε να δείτε τον χάρτη με τις υιοθετημένες παραλίες.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε για ακόμα μια φορά όλους τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα όπου εμπράκτως συμβάλουν με τη συμμετοχή τους σε μια δράση επιστήμης των πολιτών για την αντιμετώπιση της παράκτιας ρύπανσης.
Εδώ μπορείτε να δείτε όλες τις ομάδες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Παραπομπές

1 Οδηγία (ΕΕ) 2019/904 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον (OJ L 155, 12.6.2019, p. 1–19).

2 A European threshold value and assessment method for macro litter on coastlines, https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121707

3 Amendments to the Regional Plan on Marine Litter Management in the Mediterranean
in the Framework of Article 15 of the Land Based Sources Protocol (Decision IG.25/9)

Το WWF Ελλάς σε αριθμούς

1961

Το WWF ιδρύθηκε το 1961 στην Ελβετία.

>100

Το WWF αγωνίζεται για την προστασία του περιβάλλοντος σε 6 ηπείρους και σε περισσότερες από 100 χώρες.

1991

Το WWF ιδρύει γραφείο στην Αθήνα το 1991.

360°

Προστατεύουμε το περιβάλλον λαμβάνοντας υπόψη τα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά αίτια των απειλών και προτείνοντας λύσεις για την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης.

>300

Στην Ελλάδα έχουμε υλοποιήσει περισσότερες από 300 δράσεις.

5.000.000

Μας στηρίζουν περισσότεροι από 5.000.000 υποστηρικτές παγκοσμίως. Στην Ελλάδα έχουμε 11.000 υποστηρικτές.

1995

Η οικονομική διαχείριση του WWF Ελλάς ελέγχεται από ορκωτούς λογιστές σε ετήσια βάση από το 1995.

WWF

Αποστολή του WWF είναι να σταματήσει την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και να χτίσει ένα μέλλον αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπων και φύσης, προστατεύοντας τη βιοποικιλότητα, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη χρήση των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, και προωθώντας τη μείωση της ρύπανσης και της σπάταλης κατανάλωσης.

YouTube http://www.youtube.com/wwfgrwebtv

https://twitter.com/WWFGreece

http://www.facebook.com/WWFGreece

https://www.instagram.com/wwfgreece

Χαριλάου Τρικούπη 119- 121, 114 73 Αθήνα,
τηλ.: 210 3314893, e-mail: support@wwf.gr, **www.wwf.gr**